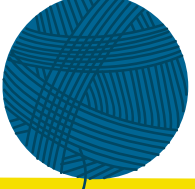
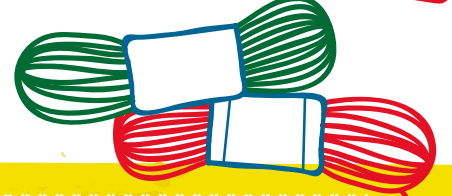

İimdi Örgü Zamanı

İplikler, yumaklar, tığlar, şişler...
Gelin birlikte bu yazımızda örgünün
rengârenk dünyasının içine girelim.

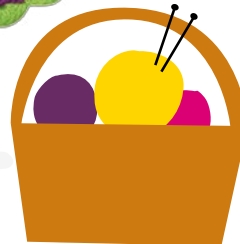
Örgü örmek için gerekli malzemelerin en başında iplik gelir. İplikler liflerden elde edilir. İplik üretiminde yün, pamuk, keten, naylon gibi farklı lifler kullanılır. İplikler genellikle doğal ya da yapay boyalarla boyanır. Böylece renkli iplikler elde edilir. Hatta kimi iplikler birden fazla renge boyanarak alacalı bir renge sahip olur. Ardından yumaklar halinde sarılan iplikler örölmek için hazır olur.

Getty TURKEY

Dijitalma / Alamy

Parmak arası sandaletlerle giyilmek üzere örülmüş bu yün çorap, iğne ilmeği adı verilen yöntemle yapılmış. Bu yöntem bazılarınca örgünün atası olarak kabul ediliyor.

Yapılan arkeolojik kazılarda çıkarılan örgü eşyalar günümüzden binlerce yıl öncesinde de örgü örüldüğünü gösterir. En eski örnekler arasında yandaki fotoğrafta görülen Antik Mısır döneminden kalma örgü çoraplar var. Ancak bu çorapların renkli olması, ayak ölçülerinin dikkate alınarak örülmüş olması ve farklı ilmek çeşitleri içermesi, örgünün çok daha önceden beri biliniyor olabileceğini düşündürüyor.

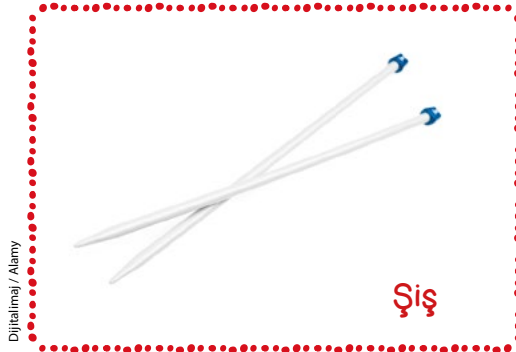
Tığ ya da şiş kullanmadan, yalnızca ellerin ya da kolların kullanıldığı örgü teknikleri de var.

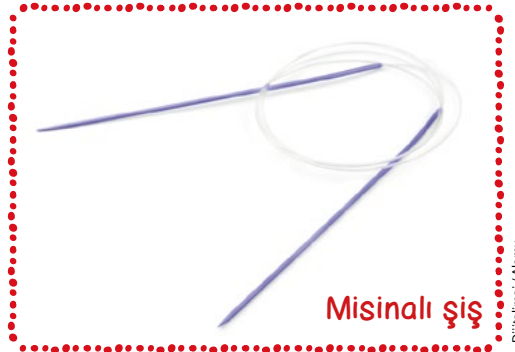
Tığ, şiş ya da makineler yardımıyla iplikten oluşturulan ilmeklerin yan yana getirilmesiyle kumaşlar elde edilmesi işlemine örgü denir. Tığ ya da şiş kullanılarak yapılan eşyalar el örgüsü, makine kullanılarak yapılanlarsa makine örgüsü olarak adlandırılır.

Şişlerin genellikle bir ucu sivridir. Diğer ucundaysa ilmeklerin kaçmasını önleyecek topuz gibi bir parça bulunur. Ancak farklı şiş türleri de vardır. Örneğin misinalı şişler. Bu tür şişler genellikle şapka, çorap ve benzeri şeylerin örülmesinde kullanılır.

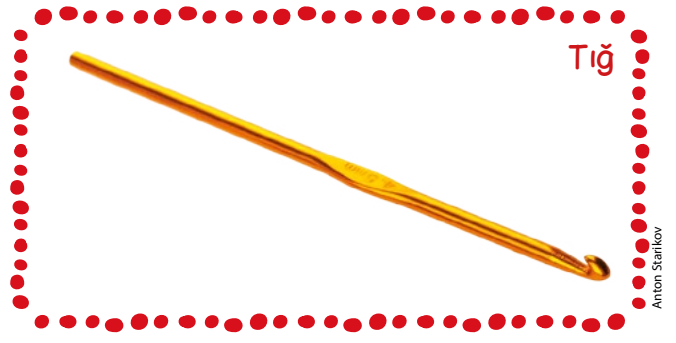
Şiş

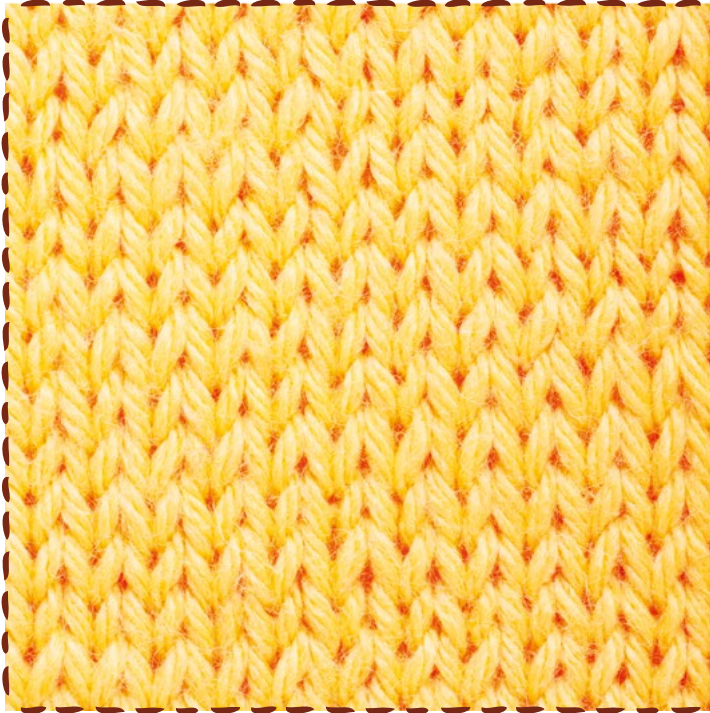
Misinalı şiş

Dantel örmekte de kullanılan tığlarınsa genellikle bir ucu çengel gibi kıvrıktır. Tığların boyu şişlerinkinden daha kısadır.

Farklı malzemelerden üretilmiş, farklı kalınlık ve şekillerde şişler bulunur. Örgü örmek için iki ya da daha fazla sayıda şiş ya da bir tığ gerekir.

Bu fotoğrafta gördüğünüz kumaş düz örgü örülerek yapılmış. Düz örgü en yaygın örgü çeşididir.

Örgü örülürken örülecek ipin şişin önünde ya da arkasında bulunmasıyla düz ya da ters ilmekler oluşturulur. Bir örgüde düz ve ters ilmeklerin sayısının ve yerinin farklılaşmasıyla değişik örgü teknikleri ortaya çıkar. Bu tekniklere haroşa, pirinç, rende, hasır gibi farklı adlar verilir.

Farklı örgü tekniklerinin, farklı boyutlardaki şiş ve tığların, farklı çeşit ve renk ipliğin kullanımı, örülen kumaşların birbirinden farklı özelliklere sahip olmasını sağlar. Bu özellikler örülen kumaşların dokularının, motiflerinin, renklerinin ve ağırlıklarının farklılaşmasına katkı sağlar. Böylece çeşit çeşit örgü kumaş elde edilir.

Kübra Kara
Çizim: Nazlı Tunalı